

ks. Zbigniew Paweł Maciejewski

Szkoła

życia

z Bogiem

- zeszyt wprowadzający

w program

- treści i metoda

© Zbigniew Paweł Maciejewski

© Stowarzyszenie Nasza Winnica

ISBN 978-83-941793-5-9

Treść tej publikacji podlega ochronie przepisów prawa autorskiego.

Wykorzystywanie bez upoważnienia całości lub fragmentów (z wyjątkiem cytatów) publikacji może stanowić naruszenie praw autorskich.

Wydawnictwo Nasza Winnica

Winnica 2015

Założenia, główne idee i ramy programu

Program "Szkoła życia z Bogiem" przeznaczony jest do przeciętnej grupy młodzieży - gimnazjalnej i starszej - przygotowującej się do bierzmowania. We współczesnych realiach Polski będą to w dużym procencie osoby ochrzczone, ale nie posiadające odpowiedniego wprowadzenia w wiarę. Kwalifikują się zatem oni do objęcia ich zaleceniami "Obrzędów chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych". Zalecenia tego dokumentu to formacja katechumenalna, której filarami jest **doświadczenie wspólnoty** i **doświadczenie modlitwy**. Formacja ta nie jest ćwiczeniem intelektu, poznawaniem, zapamiętywaniem i "zaliczaniem" kolejnych pobożnych treści, ale raczej **wprowadzeniem w pewne doświadczenie**. Więcej na ten temat znajdziesz w broszurze "Dwa sekrety".

Bierzmowanie dla tego programu jest pretekstem czy też okazją do **ukazania szerszej perspektywy chrześcijańskiego życia**. Treści są ewangelizacyjno - katechumenalne i zmierzają do **położenia pewnego fundamentu wiary**. Gdy uda się położyć ten fundament to Duch Święty będzie miał na czym spocząć. Bez tego fundamentu zaś wszelkie mówienie o Duchu Świętym i bierzmowaniu pozbawione jest sensu.

Stąd nieobecność w programie tematów wprost związanych z bierzmowaniem. Dla "bardzo chcących" tej tematyki załączyliśmy scenariusze dwóch dodatkowych spotkań. Ich tematy dotyczą Ducha Świętego i bierzmowania. Są to jednak tematy spoza programu, który sam w sobie jest całością.

Program jest generalnie przeznaczony do realizacji w ciągu jednego roku - zawiera on scenariusze ośmiu spotkań ogólnych, ośmiu spotkań w małej grupie i pomocy do pracy indywidualnej kandydata. Gdy dodamy do tego spotkanie organizacyjne i spotkania - próby przed uroczystością bierzmowania zmieścimy się spokojnie w czasie od września do czerwca.

Przygotowanie dwu lub trzyletnie do bierzmowania uznajemy za mało realistyczne i niepotrzebne. Jeśli jednak z jakiś powodów upieramy się przy dłuższym okresie przygotowań to program "Szkoła życia z Bogiem" stać się może jednym z elementów.

W programie jasne jest rozgraniczenie między "forum wewnętrznym" i "forum zewnętrznym".

Sprawy dotyczące sumienia, kwestia modlitwy, spowiedzi, niedzielnej Mszy Świętej to **forum wewnętrzne**. Pokazuje się tu obowiązki, daje wymagania, ale nie podlega to inwigilacji i tropieniu.

Natomiast kwestie związane wprost z przygotowaniem do bierzmowania - spotkania, obecności, wykonanie zadań jest ściśle (choć dyskretnie) kontrolowana - jest to **forum zewnętrzne**. Przeczytaj o tym więcej w: "Pomysły, triki i praktyczne rozwiązania."

Program zwraca uwagę na wykorzystanie wszelkich możliwości dla stwarzania i umacniania wspólnoty. Duży nacisk kładzie także na modlitwę - osobistą uczestników i modlitwę kościoła nad kandydatami.

W myśl zaleceń "Obrzędów chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych" program proponuje wspólnotową modlitwę wstawienniczą nad kandydatami. Więcej w: "Pomysły, triki i praktyczne rozwiązania."

Metodyka i treści

W programie naszym **nie ogłasza się danej grupy wiekowej kandydatami do bierzmowania**. Nie ma automatu. Nie ma ogłoszenia: "Wszyscy uczniowie klas III gimnazjum, z terenu naszej parafii, przychodzą na spotkanie organizacyjne poświęcone ich bierzmowaniu."

Jest inny styl - zaproszenie dla tych, którzy chcą. Ogłoszenie może brzmieć: "W przyszłą niedzielę rozpoczynamy zapisy do kolejnej grupy kandydatów do bierzmowania. Zapisywać się mogą uczniowie klas III gimnazjum i starsi. Jeśli ktoś uzna, że nie jest to jeszcze jego czas, niech odłoży przygotowanie na przyszły rok. Zapraszamy tylko tych, którzy chcą to przygotowanie przeżyć odpowiedzialnie i dojrzałe. Nie tylko "zaliczyć". Deklaracje można wziąć ze stolika za ławkami. Oddajemy je osobiście w kancelarii."

Widzimy zatem, że **akcent położony jest na decyzję kandydata**. To on musi się zastanowić i chcieć. To on musi tę deklarację wziąć z kościoła (nie zanoś mu jej do szkoły), przeczytać, wypełnić. To on musi się pofatygować, by ją odnieść.

Przygotowanie odbywa się na trzech płaszczyznach - spotkanie ogólne, praca indywidualna i praca w małej grupie.

Spotkanie ogólne

Pierwszą z nich jest **spotkanie ogólne**. Zwykle będą to wszyscy kandydaci, ale w przypadku bardzo dużych grup należy pomyśleć o jej podziale. Rzecz w tym, by grupa nie przekraczała 60 - 80 osób. Chodzi o to, że katechezy prowadzone być powinny na "wyciągnięcie ręki", najlepiej bez mikrofonu, bez chowania się za ambonkę, tak by można było wchodzić w spontaniczne interakcje z kandydatami. Styl prowadzenia katechez można poznać oglądając filmy archiwalne z realizacji tego programu w konkretnej grupie młodzieży dostępne w materiałach programu.

Każde spotkanie ogólne obejmuje następujące elementy:

1. Przywitanie się
2. Sprawdzenie wykonania prac domowych
3. Powtórzenie
4. Nauka i śpiew prostej piosenki
5. Nauczanie zawierające ćwiczenia, włączające uczestników i "zmuszające" do takich czy innych decyzji - uczestnicy nie mają szansy pozostać obojętni
6. Wyjaśnienie zadań do domu
7. Rozdanie materiałów (będące przy okazji sprawdzeniem obecności)

Zasadniczo prowadzenie spotkań ogólnych należeć będzie do zadań księdza, ale w pewnych przypadkach może to zrobić dobrze przygotowany świecki - katecheta czy lider. W zależności od pomieszczenia, gdzie odbywają się spotkania, ksiądz może założyć komżę i stulę lub pozostać w sutannie.

Niektóre ze spotkań zachęcają do wykorzystania kościoła czy kaplicy. Spotkanie poświęcone modlitwie powinno dać "luz miejsca" uczestnikom przy ich praktykowaniu *lectio divina* - nie powinni tu siedzieć upakowani łokieć w łokieć. Przy innych można skorzystać z możliwości wystawienia Najświętszego Sakramentu.

W czasie spotkania istotną rolę odgrywają plansze i rysunki. Plansze zawierają słowa klucze - najważniejsze syntetyczne myśli. Zalecam, by wybrać pierwotny styl - wydrukować wszystko na kartkach A4 i w czasie spotkania pokazywać te kartki wieszając następnie na tablicy korkowej czy flipcharcie. Przy tym ostatnim przydaje się masa mocująca.

W przypadku dużej grupy być może przyda się powiększenie wszystkiego do A3. Najlepiej zrobić wizję lokalną i sprawdzić czytelność i widoczność.

Dla wielbicieli prezentacji multimedialnych daje do rozważenia tylko jedną myśl - każdy slajd prezentacji ma to do siebie, że pojawia się i znika. Kartki pojawiają się i zostają. Są cały czas, w każdej chwili można się do ich treści odwołać, stała obecność pozwala utrzymywać obecne na nich treści.

W nauce piosenek chodzi nie tyle o nauczenie piosenki (to produkt uboczny), ale okazję do integracji - zrobienia czegoś razem, we wspólnocie. Może to też być okazja do żartu, który rozluźnia atmosferę i otwiera uczestników. Zobaczyć to wszystko można na archiwalnych filmach.

Praca indywidualna kandydata

Kolejną płaszczyzną jest **praca indywidualna kandydata**. Na każdym spotkaniu kandydat otrzymuje materiały do pracy. Jest to kartka A4 złożona na pół, z dziurkami do wpięcia w skoroszyt. Materiał zawiera streszczenie katechezy, małe studium Biblii, które wymaga od niego otworzenia Biblii i zapisania odpowiedzi na proste pytania oraz pytania, których może się spodziewać na następnym spotkaniu.

Pliki do samodzielnego wydrukowania znajdują się na płycie dołączonej do programu

Dodatkowo - na gotowych, wydrukowanych materiałach, które można fakultatywnie nabywać - mamy zachętę, by obejrzeć jeszcze raz wszystko w Internecie. Podany jest link i hasło oraz kod QR. Link prowadzi do katechezy nagranej przez autora programu.

Takie gotowe, wydrukowane materiały mają też dołączoną gotową okładkę - kartonowy, kolorowy skoroszyt.

Przykładowy link wygląda tak:

Zajrzyj do Internetu

Obejrzyj to wszystko raz jeszcze w Internecie:

<http://akademiawiary.pl/b1>

hasło: ania12

Znajdziesz tam więcej informacji.

Uwaga, podkreślamy raz jeszcze: Linku, hasła i kodu QR **nie znajdziesz** w plikach do samodzielnego wydruku. Są to bonusy, wartość dodatkowa, dla tych, którzy nabywają materiały już wydrukowane.

Możliwość obejrzenia całej katechezy wideo ma duże znaczenie zwłaszcza dla osób, które były nieobecne na spotkaniu.

Spotkania w małych grupach

Trzecią formą pracy są **spotkania w małych grupach**. Konspekty do nich zawarte są w specjalnym zeszycie - "Szkoła życia z Bogiem - konspekty spotkań w grupie".

Warto zdać sobie sprawę czemu mają służyć spotkania w małych grupach. Spotkania w grupie mają dwa wiodące cele. Jeden ważniejszy, drugi poboczny.

Pierwszym celem, nadrzędnym, jest otwartość uczestników. Tylko tyle i aż tyle. Chodzi o stworzenie poczucia bezpieczeństwa na bazie której uczestnicy zaczynają mówić, rozmawiać, słuchać. Niech mówią nawet głupoty i herezje, ale mówienie (jakikolwiek) jest pewną formą otwarcia. A to jest warunkiem jakiejkolwiek komunikacji i oddziaływania.

Drugim celem, pobocznym (oczywiście też ważnym), jest "echo" spotkania - katechezy. Ma to charakter sprawdzająco - mobilizujący.

Zadania animatora w tym programie nie polegają na przekazywaniu jakichkolwiek nowych treści. Spotkanie w małej grupie odnosi się tylko do treści spotkania ogólnego. Jest to zatem powtórzenie, ale w bardziej interaktywnej formie.

Spotkania w małych grupach rządzą się pewnymi zasadami, których należy pilnować. Dotyczą one spraw porządkowo - dyscyplinujących, dyskrecji, sposobów wypowiadania się.

Każde spotkanie ma określoną strukturę:

Struktura spotkania

1. Powitanie, przypomnienie zasad
2. Luźna rozmowa
3. Formalne sprawdzenie materiałów, pracy domowej
4. Powtórzenie treści ostatniego spotkania, skrótowe nawiązanie do wcześniejszych spotkań
5. Pogłębienie, prośba o pytania związane z ostatnią katechezą, uwagi z nią związane, wątpliwości. Próba wspólnego wyjaśnienia.
6. Pytanie do rozmowy. Próba rozmowy.
7. Modlitwa

Więcej na temat spotkań w małej grupie znajdziesz we wstępie do konspektów spotkań.

Pozostaje pytanie - **kto powinien być animatorem spotkań?** Odpowiedź jest tylko daniem pewnego kierunku. Najlepszym animatorem będzie ktoś, kto potrafi nawiązać więź i kontakt z kandydatami. W tych spotkaniach (powtórzymy to) nie chodzi w pierwszym rzędzie o sprawdzenie i powtórzenie jakiś treści, ale o otwartość - tworzenie wspólnoty i próby autentycznej modlitwy. Na ile się to uda, na tyle będzie to miało sens.

Tworząc grupę animatorów błędem będzie pozostawić ich samych. Należy z nimi popracować. Najwięcej przed rozpoczęciem spotkań, by wprowadzić ich, możliwie dokładnie, w ideę, metodę i treści programu. Warto spotykać się z nimi także w czasie realizacji programu.

Idealną sytuacją byłaby obecność animatorów na katechezie (ogólne spotkanie z księdzem) wraz z uczestnikami. Gdyby okazało się to zbyt trudne - dobrą rzeczą byłoby danie animatorom dostępu do katechez wideo. Każdy z animatorów powinien dostać także komplet materiałów jaki otrzymują uczestnicy.

Logika przekazywanych treści

Program zawiera propozycję ośmiu spotkań ogólnych, tyleż samo spotkań w małej grupie i materiałów do osobistej pracy. Nie jest to zbiór luźnych, niepowiązanych ze sobą pobożnych tematów, ale schemat z kluczem.

Całość zawiera dwa cykle po cztery spotkania.

Pierwszy cykl ukazuje dynamikę tworzenia więzi z Bogiem, sposobów naszego spotkania i doświadczenia Boga.

Są to następujące tematy:

Katecheza 1. Cztery kroki do Miłości!

Pokazuje i wprowadza w schemat budowania więzi człowieka z Bogiem na przykładzie budowania więzi międzyludzkich (chłopak - dziewczyna). Są to cztery kroki: usłyszenie, spotkanie, zakochanie, wyznanie

Katecheza 2. Bóg mówi - słuchaj Go (Słowo Boże)

Pokazuje i wprowadza uczestnika w Słowo Boże. Obowiązki chrześcijanina wobec Biblii to: słuchanie, czytanie, studiowanie, uczenie się na pamięć, posłuszeństwo. Katecheza zawiera też prostą metodę (pięciu pytań) studiowania Bożego Słowa.

Katecheza 3. Mów do Niego (modlitwa)

Pokazuje i wprowadza w uproszczoną metodę modlitewnego czytania Pisma Świętego - lectio divina

Katecheza 4. Dotknij Go (sakramenty)

Pokazuje i wprowadza uczestnika w przeżywanie sakramentów jako intymnego spotkania człowieka i Boga - dotknięcia i pocałunki Jezusa.

Drugi cykl to klasyczny (acz w oryginalnej i autorskiej formie) kerygmat w schemacie "czterech prawd duchowego życia".

Są to następujące tematy:

Katecheza 5. Jego Miłość jest inna

Pokazuje i wprowadza w doświadczenie bezwarunkowej miłości Boga.

Katecheza 6. - Grzech niszczy. Wszystko

Pokazuje i wprowadza w doświadczenie grzechu jako zniszczenia, zbłądzenia i utraty przyjaciela.

Katecheza 7. Jezus zbawia. Tylko On

Pokazuje i wprowadza w doświadczenie Jezusa jako jedyne Zbawiciela

Katecheza 8. Podejmij wreszcie decyzję

Pokazuje i podprowadza do decyzji powierzenia swego życia Jezusowi.

Materiały do realizacji programu

Pomocą w realizacji programu służy cały zestaw materiałów

Zeszyt wprowadzający

Zeszyt wprowadzający to omówienie idei, pomysłu, treści i metody programu. Ten zeszyt właśnie czytasz.

Skrypt - Szkoła życia z Bogiem - przygotowanie do bierzmowania

Jest to kręgosłup całego programu. Są to dokładne scenariusze do ośmiu spotkań ogólnych. Każdy scenariusz zawiera:

1. cele,
2. zestaw potrzebnych pomocy,
3. streszczenie scenariusza,
4. rozwinięcie scenariusza.

Scenariusz jest dokładny - krok po kroku. Wersja drukowana skryptu wydana jest w formacie A4, z dużą czcionką (tak, że można "rzucić okiem" nawet z pewnej odległości) oraz spilarowaną oprawą, która gwarantuje, że skrypt nie zamknie się w najmniej oczekiwanym czasie. Nigdy nie jest dzielony między strony żaden akapit - akapity (kolejne myśli) zawsze są na jednej stronie.

Szkoła życia z Bogiem - konspekty spotkań w grupie

Jest to zeszyt zawierający pomoce dla animatora w przeprowadzeniu spotkań. Znajdują się tam także uwagi metodyczne. Zeszyt ma wersję drukowaną i elektroniczną (plik PDF do samodzielnego wydruku)

Życie z Bogiem - materiały dla uczestnika

W formie drukowanej jest to kolorowa okładka w formie skoroszytu oraz komplet 8 kartek (czarno-białe A4 złożone na pół, przedziurkowane). W formie drukowanej znajduje się na końcu link i kod QR do konferencji wideo.

Materiały można nabywać w pakietach pakowanych po 20 kompletów.

Płyta - materiały pomocnicze i bonusy

Na tej płycie znajduje się wszystko co jest niezbędne do realizacji programu - zeszyt wprowadzający, Pomysły, triki i praktyczne rozwiązania, scenariusze spotkań ogólnych i wszystkie pomoce do ich realizacji, konspekty spotkań w małej grupie, materiały do pracy indywidualnej, deklaracja uczestnika z przykładowym zestawem obowiązków i zasad i parę innych rzeczy. Nie ma filmów, które nie są niezbędne do realizacji programu.

Płyta - konferencje wideo

Na tej płycie znajduje się zestaw ośmiu konferencji programu nagranych w rozdzielczości HD (1240 x 720 px). Nagranie z 2015 roku. Przykładowy film możesz zobaczyć tutaj: <https://youtu.be/v9102YwYkCs>

Płyta - filmy archiwalne

Na tej płycie znajduje się zestaw archiwalnych filmów z ośmiu realnych spotkań z grupą kandydatów realizujących program nagranych w rozdzielczości 320 x 240 px. Nagranie z lat 2007-2008. Nagranie dokumentuje styl prowadzenia spotkań - to jest ich największy walor. Przykładowy film możesz zobaczyć tutaj: <https://youtu.be/1IrxSGVcDA> A kilkuminutowy mix ze wszystkich katechez znajdziesz tutaj: <https://youtu.be/jLsJf8PFASg>

Platforma internetowa Akademia Wiary

Jest to dostęp do specjalnej strony internetowej, gdzie znajdują się wpisy z zagnieżdżonymi konferencjami - wideo (nagranie HD z 2015 roku). Dostęp to link, hasło oraz kod QR dla korzystających z niego. Dostęp do pierwszej katechezy (link, hasło i kod QR znajdziesz wyżej).

Pomysły, triki i praktyczne rozwiązania

Jest to książka, która zawiera ponad dziesięć lat doświadczeń w przygotowywaniu młodzieży do bierzmowania. Jest uniwersalna dla każdego programu. Pozwala uniknąć ślepych uliczek i pójść właściwą drogą. Zawiera też rozwiązania, które prosto i zwyczajnie ułatwiają życie, pozwalają choćby zaoszczędzić czas.

Dwa sekrety

Ta książka jest fundamentem. Pokazuje krytykę wielu form przygotowania do bierzmowania i wskazuje na właściwy kierunek oparty o Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych.

Możliwości adaptacyjne programu

Generalnie program realizowany jest w formie comiesięcznych spotkań ogólnych, w ramach roku szkolnego. Spotkania w małych grupach powinny odbywać się tydzień po spotkaniu ogólnym.

W przypadku braku dobrych animatorów można zrezygnować ze spotkań w małych grupach. Źle poprowadzone wydadzą zły owoc, będą traktowane jako kolejna opresja bierzmowania. Lepiej jest nie szkodzić.

Część programu (jeden z dwóch cykli) można zrealizować w formie wyjazdowych rekolekcji. Będą one na początku przygotowania - wtedy proszę wziąć pierwszy cykl, lub na końcu - wtedy bierzemy cykl drugi.

Osobiście stanąłem kiedyś wobec potrzeby przygotowania młodzieży do bierzmowania w ciągu 6 tygodni. Przygotowanie polegało wtedy na realizacji pierwszego cyklu w formie cotygodniowych spotkań ogólnych. I miało to sens.

Inną formą jest indywidualne przygotowanie kandydata. Mamy czasem szczególne sytuacje. Należy wtedy postawić na pilotowaną pracę indywidualną. Potrzebna do tego będzie wersja drukowana materiałów. Kandydat przychodzi po odbiór materiałów do pierwszej katechezy. W materiałach ma dostęp do konferencji wideo, ogląda ją. W materiałach ma streszczenie i zadania, czyta i wykonuje polecenia. Po miesiącu przychodzi po kolejne materiały, przy tej okazji można za pomocą choćby krótkiej rozmowy przekonać się o postępach w przygotowaniu.

W ostatecznej formie osobisty kontakt można zastąpić mailowym - przesłanie pliku PDF z materiałami i dostępem. Sprawdzenie zaś postępów zapewni Skype.

Spis treści

Założenia, główne idee i ramy programu.....	3
Metodyka i treści	4
Spotkanie ogólne.....	5
Praca indywidualna kandydata.....	6
Spotkania w małych grupach.....	7
Logika przekazywanych treści	8
Materiały do realizacji programu.....	9
Możliwości adaptacyjne programu.....	11
Spis treści	12